

Potek občnega zbora S. g. združenja

Gledišče SGZ o tržaških gospodarskih vprašanjih - Posebne potrebe Slovencev

Preteklo nedeljo je bil v prostorih Tržaške trgovske zbornice občni zbor Slovenskega gospodarskega združenja. Poleg glavnih točk zborovanja prisostvovali glavni tajnik tržaške trgovske zbornice dr. Addobatti, predsednik tržaške delegacije Italijansko-jugoslovanske trgovske zbornice v Milanu dr. Vatta, tajnik Slovenske kulturno-gospodarske zveze M. Kozmina, predsednik Tržaške kreditne banke dr. A. Kukanja in dr. Fr. Tončič, predsednik društva Pravniki.

Predsednik združenja St. Svagelj se je predstavnikom drugih organizacij in ustanov zahvalil za pozornost, ki so jo pokazali s svojo prisotnostjo. Nato je upravniki tajnik dr. Škerlj podal poročilo o delovanju združenja po zadnjem obnem zboru, ki je bil maja 1958. Upravni odbor je med tem časom deloval ob učinkoviti podpori svojih članov in nadaljeval pot, ki si jo je združenje začelo ob svoji ustanovitvi pred 13 leti. Med svojim delom je odbor posvečal pozornost zlasti tistim gospodarskim vprašanjem, ki težijo vse tujkajšnje prebivalstvo in naše ljudi. Ker se zavedamo, da živira naša moč iz enotnosti, je govornik pozval člane združenja, da se še bolj strnejo okoli svoje stanovske organizacije. Združenje je v mnogih primerih poseglo v tujkajšnje gospodarske probleme in njegova beseda je marsikdaj zalegala.

Slika, ki jo podaja tajniško poročilo o tujkajšnjih gospodarskih razmerah ni gotovo rožnata. Tujkajšnje gospodarstvo ne obeta nič dobrega, kar ugotavlja tudi vse tujkajšnje časopise ne glede na svojo barvo. Za gospodarske razmere je značilno naraščanje protistiranjih menic, stječanje in neprostovoljni likvidaciji tržak; razvoj tranzitnega prometa ni zadovoljiv ter ni v razmerju z razpoložljivostjo tržaškega pristanišča in z razvojem drugih pristanišč; ladjadelnice in drugi obrati nimajo dovolj naročil; še vedno je šestlo brezposelnih precejšnje. Pri vsem tem naraščajo davčni pritiski, ki spravlja v velike težave obrate. Statistični podatki kažejo, da je naše mesto med tistimi, ki so najbolj obdavčeni v državi. Nezadovoljstvo prebivalstva se kaže v stavkah sindikalnih organizacij, prišlo je celo do zapore trgovin in obratov. Zaman odhajajo odposlanstva, sestavljanje se spomene in prihajajo obzobja.

Tržaška trgovska zbornica je z vso resnostjo posegla vmes in to po vsem upravičeno, saj je najvišji koordinator krajevne gospodarske dejavnosti — ter dala pobudo za posvetovanje predstavnikov gospodarskih ustanov in strokovnih združenj, na katerem so razpravljali o predlogih, ki naj jih predložijo osrednjim oblastvom za izhod iz sedanje krize. Združenje oba- vilo je bilo povabljen na ta posvetovanja in da mu niti ni bila dana možnost, da iznese svoje poglede, čeprav predstavlja 950 članov ter je njihova strokovna organizacija. Iz polemike v nekem tržaškem dnevniku je razvidno, da prispeva Trst državnim blaginjam mnogo več, kakor prejema iz nje.

Tudi Slovenci so sestavni del tujkajšnje prebivalstva in zato občutijo na lastni koži posledice gospodarske krize ter so poleg tega dolžni plačevati davke. Zato si šteje združenje za dolžnost, da sodeluje pri vsaki pobudi za reševanje gospodarske krize. Izvršni odbor združenja je sestavljal vrsto pred-

logov, da bi prispeval k omenjeni pobudi tržaške trgovske zbornice, ter jih sporočil te ustanovi:

KAJ PREDLAGA ZDRUŽENJE

1. Ustanovitev popolne proste cone; 2. Okrepitev tržaških pomorskih zvez in trgovinske mornarice; 3. uvedba deželne avtonomije; 4. olajšanje davčne pritiska, zlasti davka na poslovni promet in dajatev za socialno zavarovanje; 5. okrepitev pristaniških naprav in dokončanje ureditev železniškega omrežja; 6. nadaljnje povečanje malega obsejnega prometa in izboljšanje predpisov za osebni obmejni promet.

V svesti, da je bodočnost tržaškega gospodarstva še vedno odvisna zlasti od mednarodne trgovine in pomorstva, naglašajo združenje potrebo, da se sklenejo ustrezni dogovori z vsemi deželami našega bližnjega in daljnega zaledja. Mnogo koristi je v zadnjem času prinesel tržaškemu gospodarstvu in trgovini maloobmejni promet, ki se razvija ugodno; prav zato si je upravni odbor združenja vedno prizadeval, da bi se obmejni promet še povečal ter bi se še olajšal obmejni prehod osebam. V tem pogledu je združenje naslovlilo mešani italijansko-jugoslovanski komisiji več predlogov in z zadovoljstvom ugotavlja, da jih je ta že večkrat tudi upošteval. O zadnjem predlogu med zasedanjem mesečne komisije v Kopru je bilo poročilo v zadnji številki »Gospodarstva«. O teh predlogih je združenje obvestilo tudi pristojne italijanske in jugoslovanske oblasti.

Ljula leta 1958 se je združenje pridružil ostalim strokovnim organizacijam s tem, da je naslovlilo na generalnega vladnega komisarja posebno vlogo, da bi posredovalo proti uvedbi novih občinskih dopolnilnih davkov s strani tržaške prefekture. Med vrsto posredovanj omenja tajniško poročilo, posredovanje za ukinitev ali spremembo predpisov glede cestarine na tuja motorna vozila v Jugoslaviji, ki bi sicer močno oškodovala tujkajšnje in jugoslovanske avtoprevoznike; njegov poseg so jugoslovanske oblasti upoštevale.

Oktober lanskega leta je odbor poslal glede obdavčenja dvojezičnih napisov posebno spomenico mešani italijansko-jugoslovanski komisiji. Davek je krivičen, ker so dvojezični napisi dvakrat obdavčeni, to je italijanski in slovenski del napisa. Spomenica predlaga, naj bi dvojezične napise obdavčili tako, kakor da bi bili napisani samo v italijanščini.

CLANI NAJ PODPREJO »GOSPODARSTVO«

S posebno vlogo je združenje novembra lanskega leta zaprosilo vladnega generalnega komisarja, naj bi prepričal pretirano obdavčenje tujkajšnje lista »Gospodarstva«, ki je glasnik združenja, ker bi list takšno obdavčenje spravilo v resne finančne težave. Združenje priporoča svojim članom, naj z rednim plačevanjem naročnine pa tudi z ustreznimi oglasi ali kakor koli podpirajo list.

Uspešno je bilo posredovanje združenja pri osrednjem vodstvu Združenja avtorjev in izdajateljev (SIAE) v Rimu, da bi se članom združenja priznala pravica do znižane predmetne pristojbine brez časovnega omejevanja in ne glede na število članov naročnikov na radioaparate in televizorje v javnih lokalih. Pri tem se je združenje sklicevalo na poseben položaj združenja kot strokovne organizacije tujkajšnjih Slovencev.

ENAKOPRAVNOST V UPRAVNIH ORGANIH

Se mnogo več bi lahko združenje storilo v splošno korist tujkajšnjega gospodarstva in naših ljudi, če bi bili Slovenci zastopani v raznih predstavnih organih, kot je trgovinska zbornica, in v davčnih komisijah. Vse dosedanje vloge združenja, da bi Slovence priznali enakopravno zastopstvo v teh organih — ena izmed takšnih vlog je bila izročena podprefektu dr. G. Pasinu marca 1958 — so bile brezuspešne. Pri tem je združenje naglasilo, da smo tudi Slovenci sestavni del tržaškega gospodarstva in da imamo svoja posebna vprašanja. Zato je prav združenje poklicano, da posveti vso pozornost tem posebnim vprašanjem tržaških Slovencev. Zato mora tudi današnji občni zbor še posebej razpravljati o priznanju enakopravnosti Slovencev v javnih organih.

Tajniško poročilo naglašajo nadalje, da združenje pozornost sledi točločeni postopkom davčnih oblasti in komisijam za podelitev raznih trgovskih licenc. Združenje je ugotovilo, da prihaja tudi na tem področju do očitnega razločevanja (diskriminacije) na škodo Slovencev. Ko bi Slovence sodelovali v upravi, zlasti v pravnih organih (davčnih komisijah), bi prav gotovo odpadli marsikateri pomisleki in dvomi, ki jih pri oblasteh ustvarjajo časopisne gonje. Zato priporoča upravni odbor, naj bi novo izvoljeni odbor po sklepu občnega zbora naslovlil na mešano italijansko-jugoslovansko komisijo podrobno obrazloženo spomenico o raznih diskriminacijah na upravno-gospodarskem področju.

Na prošnjo predsednika je odgovorni urednik »Gospodarstva« dr. L. Berčič kratko razložil vprašanje obdavčenja lista, ki ga omenja tajniško poročilo. Obžaloval je, da zaidejo davčni organi včasih pod vpliv pisanja nam nasprotnega časopisa, namesto da bi ravnali po lastni pravičnosti. Tako bi laže ugotovili stvarni položaj davčnega zavezanca. V dveh primerih so osrednje oblasti v Rimu pokazale več razumevanja za vlogo in stvarni položaj lista kakor krajevni organi. Težave nastajajo včasih tudi zaradi tega, ker se ti ne morejo zamisliti s kako skromnimi sredstvi posluje list zaradi pozitivnosti njegovih sodelavcev. Urednik je apeliral na člane Slovenskega gospodarskega združenja, naj z rednim plačevanjem naročnine, pogostim oglaševanjem in kakor koli bolj podprejo list, da bo lahko zmagoval naraščajoče stroške. Tako imajo na primer nemški gospodarski krogi navado, da tudi v gospodarskih listih objavljajo osmrtnice in zahvale.

OBMEJNA TRGOVINA V NEVARNOSTI

Med razpravo o tajniškem poročilu je povzel besedo dr. Vatta, predsednik tržaške delegacije italijansko-jugoslovanske trgovinske zbornice v Milanu. Po njegovem mnenju bi bilo moralo poročilo dati več poudarka pomenu tržaške obmejne trgovine v avtonomnem računu za tržaško gospodarstvo. Opozoril je na nevarnost, da bo ta trgovina z obmejnimi jugoslovanskimi področji prišla ob veljavno, ker čedalje bolj napreduje sprostitve izmenjave v okviru splošnega italijanskega - jugoslovanskega sporazuma. Treba bi bilo proučiti in sestaviti konkretne predloge, kaj bi se dalo storiti, da bi se obmejna trgovina ohranila na dosedajšnji ravni.

OSTANKI GOSPODARSKEGA SOVINIZMA

Govorec o načinu obdavčevanja je dr. Oblak omenil, da je združenje glede nalaganja davka na poslovni promet (IGE) ugotovilo, da je odmera tega davka precej objektivna in da so bili krajevni davčni organi v svojem delu vsekakor pošteni. Pri vsem tem pa je veliko primerov razločevanja (diskriminacije), tako na primer pri samem združenju, ko je šlo za plačevanje dohodnine. Druge sodne strokovne organizacije nimajo vedno sitnosti s strani davčne uprave. Ostanki starega gospodarskega sovinizma so tu in prihajajo do izražanja v raznih časopisnih gonjah, nam nasprotni listi pridejo od časa do časa na dan z odkritimi raznih »penetracijskih« podvigov; vse bi bilo prava zaprta smešna, ko ne bi škodilo do ločenim podjetjem. Oblasti namreč pogosto odločajo pod vplivom takšne časopisne gonje na škodo Slovencev. Dogodilo se je, da je bil takšen članek nekega tržaškega lista priključen uradnemu aktu. Zato bi po mnenju dr. Oblaka bilo koristno, ko bi združenje poslalo mešani komisiji posebno spomenico o teh vprašanjih. Dodal je, da si morajo Slovenci vztrajno prizadevati, da bodo neposredno zastopani v raznih ustanovah, zlasti v davčnih komisijah.

TRŽAŠKA KREDITNA BANKA PRAVZAPRAV NIČ NOVEGA

Dr. Kukanja je pozdravil občni zbor v imenu Tržaške kreditne banke. Omenil je, da je bila banka ustanovljena za potrebe tržaških Slovencev. Pojav te banke ni pravzaprav nič novega; kajti Slovenci smo imeli že davno lastne denarne zavode v Trstu in kljub fašističnemu prerjanju sta tik do druge svetovne vojne obstajala v Trstu še dva slovenska denarna zavoda. Na zadevno vprašanje podpredsednika združenja g. Košute je dr. Kukanja odgovoril, da ni daleč čas, ko bodo pristojne oblasti priznale Tržaški kreditni banki pravico, da opravlja tudi zunanjetrogovinske posle, kar je že v njenih pravnih. V kratkem bo na prečelnju banke postavljen tudi primeren napis. Ob zaključku je pozval člane, naj v svojih poslih uporabljajo Tržaško kreditno banko.

Med nadaljnjo razpravo so se govrniki dotaknili še raznih drugih vprašanj, kakor vprašanja ustanovitve podružnice združenja v Gorici, posredovanja za izposlovanje vizumov za večkratno potovanje poslovnih ljudi; dalje poslovanja kupoprodajne agencije »Economica«, ki posluje pri združenju. Dr. Škerlj je pozval člane, naj bolj izkoristijo razne kreditne ugodnosti, ki jih dajejo rotacijski sklad in turistična ustanova.

Po krajšem odmoru je bil potrjen dosedajni odbor z majhnimi spremembami: na mesto dosedanjega tajnika M. Kocjančiča je bil izbran dosedajni blaginjak Ostrouška, za blaginjaka pa Karel Ban. Na predlog g. Košute je bilo sklenjeno, da se

KRONIKA

SLABA REKLAMA ZA VOLITVE. Tudi zdaj je vladni generalni komisar prepovedal zborovanje komunistične stranke na tržaškem Velikem trgu (Umita), na katerem bi moral nastopiti tudi slovenski govrnik. Generalni vladni komisar je že leta 1958 med volilno agitacijo dvakrat prepovedal slovensko govorico na tem trgu.

BOLJŠA REKLAMA. Medministrski odbor je znižal letno naročnino za televizijske sprejemnike za 2000 lir. Od 1. januarja prihodnjega leta bo naročnina za zasebne znana 12.000 lir. Hkrati so bile znižane za 10-30% cene 3800 farmacevtskim specialitetam.

»TELVE« dosega 300.000 NAROČNIKOV. Te dni je družba »TELVE« povečala v svoje telefonsko omrežje 300 tisočnega naročnika. Ob tej priliki so pridrili majhno slovesnost.

KRUH SE PODRPA? V Italiji je cena kruha še vedno določena z zakonom; ceno je določil Medministrski odbor za cene. Te dni je minister za industrijo Colombo izjavil, da bo odpravljena z zakonom določena cena, in to na željo pekovskih organizacij. Tako bo krušna cena svobodna. Pekarne so menda obljubile, da cene ne bodo zvišale.

PREURANJENA VEST. Uradno ni bila potrjena vest našega lista, da je bil industrijskemu tečaju na Opčinah priznan značaj šole.

ZA PRIZNANJE VOLILNE PRAVICE SO SE NASI PREDNIKI BORILI STOLETJA. SPLOŠNA VOLILNA PRAVICA JE NAJVEČJA PRIDOBITEV SVOBODNIH DRZAVLJANOV. ZATO VSI NA VOLIŠČE 6. NOVEMBRA!

NAŠE SOŽALJE

V Trstu sta umrla Marija Ličen por. Sušteršič in Josip Guštinčič, na Opčinah Mimi Vidau por. Rancati, v Logu Just Kuret, v Doberdolu Marija Ferfolja por. Colja.

bolj poživi delovanje raznih sekcij, posebno izvozne. Poleg tega se ustanovi posebna tehnična komisija 5 članov, ki bi dajala pobude združenju.

Na zborovanju so bili sprejeti naslednji sklepi: 1. mešani italijansko-jugoslovanski komisiji naj se odposloje spomenica za enakopravno zastopstvo Slovencev v upravnih organih, davčnih komisijah itd.; 2. razširijo naj se stiki s sorodnimi združenji, zlasti s trgovinskimi zbornicami tostran in onstran meje; 3. pri združenju naj se izboljša služba za davčne zadeve in 4. poživijo naj se strokovne sekcije pri združenju.

Med važnimi dogodki, ki so nastopili od zadnjega občnega zbora, pozdravlja tajniško poročilo zlasti ustanovitve Tržaške kreditne banke, katere prvi občni zbor je bil prav v prostorih Slovenskega gospodarskega združenja.

Kultura in življenje

ZANIMIVA KNJIZNA RAZSTAVA

Kdor je šel med 18. in 21. oktobrom mimo občinske galerije na Velikem trgu je začuden strel skozi izložbeno okno v notranjino, kjer ni priteglo njegovo oko večje ali manjše barvno skladje razstavljenih slikarskih umetnin, ampak vrsta knjižnih steklenih omar, v katerih so se košatili izbrani stari tiski. Tržaška hranilnica podpira upodabljaljočo umetnost v našem mestu. Večji del slikarskih in kiparskih razstav prirejajo v prostorih občinske galerije, v kateri so vse na građe oziroma nagradni odkupi možni z denarjem, ki ga daje Tržaška hranilnica. Občinska uprava pa se je zdej na svojki način oddolžila hranilnici s priredbo razstave (seveda v občinski galeriji) izbranih starih knjig, ki jih je bančna ustanova podarila mestni knjižnici v Trstu. Vsega je bilo podarjenih 242 knjig. Najstarejše segajo v XVI. stoletje. Razstavili pa so samo 70 izbranih tiskov, ki so pomembnejši po knjižni opre- mi in vsebinski tehtnosti. Za to priloznost so izdali tudi bogat katalog vseh podarjenih knjig, ki so označene z vsemi potrebnimi podatki. Katalog je sestavilo vodstvo mestne knjižnice, tiskali pa so ga na stroške Tržaške hranilnice. Uvod, ki ga je napisal Renato Papo, je pomanjkljiv. Iz njega ni razvidno, zakaj je Tržaška hranilnica te knjige darovala, kdo je bil njihov bibliofilski zbiralatelj, v čem je njihova dejanska pomembnost za našo mestno knjižnico. Med najstarejšimi razstavljenimi deli je bila Dantejeva Božanska komedija z Veltulotovo razlago in Marcolinijevim tiskom v Benetkah iz leta 1544. Med darovanimi, toda ne razstavljenimi deli pa je tudi Dantejeva komedija z Landinovo razlago in Kardinialovim tiskom v Benetkah iz leta 1520. Zbirka obsega v glavnem italijanske klasične mojstre. Zastopani so tudi latinski, francoski in španski klasiki. Precej je tudi filozofske in nabožne literature v latinskem, italijanskem, holandskem in nemškem jeziku. Naleteli smo tudi na knjige z zdravniško in razno

Soča prinaša manj peska

Kjer se uleni bistra hči planin

Bil je prekrasen zgodnje jesenski dan, poln sonca. Tako je bil lep, da je bil vreden poljuba najlepše device. Z jutranjim vlakom v Gorico in od tam z avtobusom v Stanzerež, iz Stanzereža peš proti Sovodnjam na levi breg Soče, kjer obratuje podjetje za pridobivanje peska in gramoza. Šel sem po stranski poljski poti, med štandreškimi njivami, na katerih so kmetje — vrtarji pridno orali svojo črno zemljo med dolgimi zelenimi vrstami različnih povrtin.

Štandreško polje ne miruje nikoli; pomladni zelenjavni sledi poletna, tej jesenska in slednji zimska. Sedaj prevladuje zelo prijetna temno-zelena nabliščeca barva listja zelene (šeli na), mnogo je tudi cikorijske, ki jo nekaj nismo poznali, ohrovtva ter zelenega rdečkasto-rjavca obrobijene- ga zimskega radiča, ki bo potem v kletih postal popolnoma rdeč, in dru-

drugo strokovno vsebino. Skoda, da je razstava trajala samo tri dni.

ENOTEN PRAVOPIS SRBSKO-HRVATSKEGA JEZIKA

Pozornost jugoslovanske javnosti, še posebno pa jezikoslovcev doma in na tujem, je zbudila izdaja »Pravopisa hrvatsko-srbskega književnega jezika«. Delo je plod skupnega prizadevanja Maticice Hrvatske in Maticice Srbske ter več letnega truda posebne pravopisne komisije. Enoten jezik obeh poglavitejših jugoslovanskih narodov je tako dobil skupna pravopisna pravila. Ni dvoma, da bo s tem tudi olajšano učenje srbskohrvatskega jezika, saj je prav razlika v pravopisu delala pregledice celo domaćinom, kaj šele tujcem? Poleg tega se bo z enotnimi pravopisnimi pravili še bolj razširil temelj založniške dejavnosti v srbskohrvatskem jeziku, saj bodo lahko leposlovna in popularna znanstvena dela izhajala v čedalje večjih nakladah.

KNJIGE ZA REVILJE

IVAN MOHORIC: ZGODOVINA O BRTI IN INDUSTRIJE V TRZICU. To je druga knjiga, ki jo je pod tem naslovom izdal pisec v zalozbi Bombardne predilnice in tkalnice v Trzicu za 75-letnico njenega obstoja. Obsega 520 strani. Naše bralce bo gotovo zanimala, ker opisuje snovanje tekstilne industrije v zalozbi Trsta v letih 1880 do 1890. Ivan Mohoric pripravlja tudi zgodovino idrijskega rudnika, ki jo bo kmalu zaključil. Tudi v tej študiji je pogosto govora o Trstu in njegovem pomenu za prodajo živega srebra. Verjetno bo knjiga izšla še letos, in sicer v Kopru; zalozil jo je Mestni muzej v Idriji v imenu rudnika.

V. ZIGNOLI: TECNICA ED ECONOMIA DELLA PRODUZIONE — ORGANIZZAZIONE DELL'INDUSTRIA. Zalozba Hoepli, III. izdaja.

ETTORE GALLARETO: LA DIFESA DELLE SPIAGGE E DELLE COSTE BASSE. Zalozba Hoepli. Publikacija je nagradila Pokrajinska ustanova za turizem v Savoni.

ge sezonske zelenjave v najrazličnejših zelenih odtokih. Lepo je štandreško polje, da bi se ga človek nikoli ne nagledal.

Zadnjič pa nisem šel gledat lepega štandreškega polja ampak Sočo; pravzaprav niti Soča kot taka me ni zanimala, temveč pridobivanje soškega peska z novimi sodobnimi napravami. Prva taka naprava, ki je stara komaj tri leta, je med štandrezem in Sovodnjami, druge pa bolj daleč proti morju. S pomočjo teh naprav se zajema pesek z gramozom vred naravnost iz vode, to je iz rečnega dna. Ta način pridobivanja peska — je postal potreben, ker suhega peska na soških bregovih in naplavinah ni več, vsaj ni ga več toliko, da bi prišlo v poštev. Prvič je uporaba peska in gramoza ali prodca pri nas danes mnogo večja, nego je bila nekaj; zida se mnogo več in se ta, katranizirani material rabi danes tudi za tlakovanje cest. Razen tega prinaša Soča, odkar so jo zajezili za električne centrale, mnogo manj peska, kot ga je prinašala nekaj.

Naprava za pridobivanje peska in gramoza na levem bregu pod štandrezem je visoka okoli 25 m. To je nekaj železen stolp, iz katerega so napeljene železne žice na desni breg Soče. Po teh žicah se spušta velik zajemalac na dno reke, kjer zajame pesek in gramoz in se vrne nazaj na železen stolp, kjer spusti vse to v vrteci se preluknjani valj; to podjetje pridobiva dnevno približno 40 kubičnih metrov peska in 110 kubičnih metrov gramoza. Pesek se prodaja na mestu po 1000 lir kubični meter, gramoz pa po 500 lir. Na stavbišču v Trstu pa stane soški pesek, kakor je bilo že omenjeno v zadnji številki »Gospodarstva«, okoli 1300 lir kubični meter.

Koliko delavcev bi bilo potrebnih, da v enem dnevu brez strojev nabere, sortira in odpošlje 150 kubičnih metrov materiala? Pri podjetju blizu štandreža opravijo vse to 4 delavci: en mehanik, ki je obenem tudi poslovodja in prodajalec; drugi, ki upravlja in nadzoruje stroje na železnem stolpu; tretji, ki z veliko motorizirano lopato v nekaj minutah natovori tovorni avto, o četrtem pa nisem prav razumel, kar mi je poslovodja povedal. Na tem primeru se tudi jasno razvidi, kaj pomeni industrializacija v starem gospodarskem sistemu za delavce. Proizvodnje je vedno več, dobički podjetnikov so vedno bolj masni, brezposelnost pa veselo napreduje. Čeprav obstoji ta industrija peska pri štandrezu že tri leta, mi v štandrezu niso znali povedati, kje je pravzaprav obrat, nekateri niso sploh niti vedeli zanj. To ni prav nič čudno, delavcev Furlanov je premalo, da bi jih ljudje zapazili in obrat je tih, ker je na električni pogon. V kratkem času, ko sem bil tam so odpeljali kakih pet ali šest natovorjenih avtov (nekateri so imeli priklole), večinoma v Trst. Predzadnji je šel v Gorico. Njegov sofer Matiji Zalato, doma iz Krmina, me je prijazno povabil, da prisedem.

Ze omenjeni mehanik in poslovodja mi je povedal, da je povpraševanje po pesku zelo veliko, soškega peska in gramoza odvažajo na tisoče in tisoče kubičnih metrov. Se mnogo

več peska pridobivajo v Zagraju, najboljši pesek pa je štandreški. Dol proti morju pa že ni več tako dober, ni tako čist in čim bliže je morju, temveč soli vsebuje; to kvari njegovo kakovost. Največje podjetje za pridobivanje peska pa se nahaja v Sampieru d'Isonzo (postaja Redipuglia - Sredipolja). Tam kopljejo pesek iz pod zemlje, kjer so stare naplavine Soče. To podjetje ima tudi mlin za predelavo prodca v pesku.

Ob Soči je tudi več malih podjetij za pridobivanje peska. Ta podjetja so nekaka modernizacija starega ročnega nabiranja peska, s to razliko, da so navadno ročno lopato zamenjali z veliko mehanično lopato na avtomobilu. Tak takorekto »lopatni« avto sem videl le od daleč in ne vem, kako pravzaprav deluje. Preden sem se poslovil, me je poslovodja povabil, naj ga pridem kdaj pozneje zo pet obiskat, da bom videl že projektirane povečane naprave. Nato sem se z omenjenim soferjem Zalatom odpeljal v Gorico in od tam ob dveh popoldne z vlakom v Zagraj.

Naprave za pridobivanje peska in gramoza blizu Zagraja so razvrščene na desnem bregu Soče, takoj ko prideš tja čez dolg železni most. Prvo podjetje v smeri proti Gradški je tudi po velikosti prav takšno kakor tisto pod štandrezem, drugo, še bolj grof proti Gradški je tudi istega sistema, amno nekoliko večje. To drugo je, ko sem bil tam obratovalo, manjše pa je mirovalo. Blizu mesta stoji še ena taka, toda zapuščena in zastarela naprava.

Takoj na levi strani mosta so tudi veliki kupi gramoza in peska, toda gost črn dim, ki je prihajal od tam, mi je zbudil sum, da to ne more biti naprava za pridobivanje peska, ker so vse take na električni pogon. Stopil sem noter, da se osebno prepričam, kaj je na stvari. Ugotovil sem da je to tovarna za katraniziranje gramoza in peska, torej materiala, ki se rabi za asfaltiranje cest. To v veliki meri delajo sedaj pri nas v Trstu. Gramoz in pesek dobiva ta tovarna od nabiralnih podjetij na Soči. Ko sem se vračal na postajo, sem srečal v Zagraju nemški avto natovorjen z asfaltom za omenjeno tovarno.

Hotel sem si ogledati še največje podjetje za pridobivanje peska v Sampieru d'Isonzo, toda bilo je že prepozno. Morda pa kdaj pozneje.

Drago Godina

»GOSPODARSTVO«

Izhaja trikrat mesečno. — UREDNIŠTVO IN UPRAVA: Trst, ul. Geppa 9, tel. 38-933. — CENA: posamezna številka lir 30, za Jugoslavijo din 15, — NAROCNINA: letna 850 lir, polletna 450 lir. Pošt. ček. račun »Gospodarstvo« št. 11-9596. Za Jugoslavijo letna 550 din, polletna 300 din; za ostalo inozemstvo 3 dolarja letno. Naroča se pri ADIT. DRŽ. ZALOŽBA SLOVENIJE, Ljubljana, Stritarjeva ulica 3/I, telex št. 600-70/3-375 — CENE OGLASA: SOV: za vsak m/m višine v širini ene ga stolpeca 50 lir, za inozemstvo 60 lir. Odgovorni urednik: dr. Ljotje Berce Založnik: Založba »Gospodarstva« Tiskarna »Graphis« v Trstu.

10 LET „MATAJURJA“

Ta mesec je potekla deseta obletnica, odkar so začeli beneški Slovenci izdajati svoje glasilo. Po domačem vršacu, Trinkovi domovini, so ga imenovali »Matajur«.

»Matajur« je v tem desetletju izpolnil veliko nalogo. Dramil in bodril je beneško-slovensko ljudstvo, ki se je med drugo svetovno vojno zavledlo marčujstva, v katero je zapadlo zaradi neizpolnjenih slovenskih obljub v zvezi s plebiscitom iz leta 1866. Beneški Slovenci so tedaj z ljudskim glasovanjem izbrali Italijo in zavrgli Avstrijo. Italija je zanje pomenila isto kakor Beneška republika, pod katero so najzgodnejši Slovenci živeli dolgo vrsto stoletij, ločeni od ostalih svojih bratov. Beneške so nadiškimi in terskim Slovence priznale značaj samostojne dežele z lastnim parlamentom, vodstvom in financami. Edina obveznost, ki so jo imeli Slovenci do Benetk, je bila v tem, da so morali z lastno vojsko varovati njihovo severno mejo. Beneški Slovenci so imeli na ta način možnost, da so se politično, gospodarsko in kulturno sicer razvijali, toda v popolni ločitvi duhov od ostalih svojih slovenskih bratov v avstrogrski monarhiji. Prav zato je tudi njihova govorica ohranila prijeten orhaični prizvok. Leta 1866 so prebivalci Beneške Slovenije morali izbirati med nesvobodoljubno Avstrijo in Italijo, ki jim je zagotavljala, da bo spoštovala njihove večstoletne svoboščine. Važna obljuba je bila, da jim bo Italija odprla v Sent Petru Slovenov učiteljsiše, s čimer naj bi se postavili trdni temelji za splošno šolsko obveznost, seveda v okviru slovenskega šolskega sistema. Po plebiscitu, ki je prav zaradi teh obljub izpadel v italijansko korist, pa se je začelo sistematično raznarodovalno delo med nič hudega slutečimi Slovenci: v Sent Petru so odprli res učiteljsiše, toda samo italijansko; odpirali so osnovne šole, toda nobene v materinem jeziku prizadetih domačinov; poitalijančevali so priimke in osebna imena; vsilili so raznarodovalno politiko celo cerkvenim krogom. Za beneške Slovence se je začelo najbolj tragično stoletje njihove zgodovine.

Na vse to že deset let opozarja domače slovensko prebivalstvo in odgovorne vladne kroge tehnik »Matajur«. Naj bi bil še dolgo uspešen glasnik beneško-slovenskega razpoloženja in tolmáč volje zdravega in krepkega ljudstva, ki hoče živeti življenje, do kakršnega ima pravico po svoji zgodovini, po obljubah rimske vlade iz leta 1866 in po demokratični ustavi nove, povojne Italije.

sr.

TRGOVSKO PODJETJE Z LESOM

CALEA TRST

VIALE G. D'ANNUNZIO, 24

Telef.: 90-441

STAJBNI IN MIZARSKI LES

Vse je važno, toda... kvaliteto in cene morate iskati pri

Obleke
Dežni plašči
Zimski plašči
Tkanine
Krojačnica

Beltrame

V Vaši veleblagovnici

Trgovina VITTADELLO
TRST, VIA DANTE 12 - Telef. 37-861

DELAVCI!

Poletje je za vami. Začenja se jesenski čas.

Vsakdo izmed vas bo gotovo vsaj delno obnovil svojo garderobo: debelejšo obleko, nove hlače, dežni plašč ali suknjo.

Vse to dobite pri **Vittadello**

Vittadello vam omogoča, da se oblačite z okusom, eleganco in po najnižjih cenah.

S svojimi 65 trgovinami **Vittadello** oblači polovico Italije.

Kdor enkrat kupi pri **VITTADELLO**

TRŽNI PREGLED

Italijanski trg

Povpraševanje po goveji živini za rejo se tudi v preteklem tednu ni posebno razvilo, za živino za zakol pa se trgovci precej zanimajo. Trg za debelimi prašiči je miren in cene težje navzdol. Položaj bi bil mnogo slabši, ko ne bi prišlo do zapore uvoza prašičev iz tujine. Povpraševanje po navadnem vinu ni posebno razgibano, medtem ko gredo boljše vrste prido od rok. Tudi tuji uvozniki se zanimajo za boljše vrste italijanskega vina. Melika pšenica je skoraj povsod napredovala, in sicer za 50-100 lir pri stoju. Zaradi šibkega pridelka je povpraševanje tako po meliki, kakor tudi po trdi pšenici zelo živo. Riž, zlasti boljše vrste, se dobro prodaja. Olivno olje gre dobro od rok, vendar je treba zabeležiti, da so letošnje cene nekoliko nižje od lanskih. Pri drugih vrstah blaga se položaj ni bistveno spremenil. Omeniti ni samo težnje cene masta in boljše vrste stroja za podraževajo, v bodočih tednih bodo verjetno precej napredovale.

KAVA
TRST. Cene veljajo za blago neocarinjeno: Portoriko ekstra 665-680 lir/kg, Kostarika oprana 665-680, Santos Domingo oprana 620-635, Haiti XXXXX 590-605, XXX 570-585, Kolumbija Excelso 670-685, Ekvador ekstra superior 465-480, Santos ekstra prime crivello 18 585-600, 17 565-580, kongoska kava criv. 17/18 400-415, navadna 315-330, Havana ekstra 625-640, Gimma 495-510, Uganda oprana in očiščena 320-335, Moka Hoddeidah 585-600 lir/kg. Na mednarodnem trgu prevladuje ponudba po precej visokih cenah. Indonezijska Robusta je napredovala za 3-4% na prejšnji ceni. Afriska kava prihaja na trg le v omejenih količinah. Brazilska kava teži navzgor. Na domačem trgu je živahno, ker si trgovci ustvarjajo zaloge.

PERUTNINA IN JAJCA
MILANO. Živi domači piščanci ekstra 750-800, živi prvovrstni 650-700, II. 250-280, zaklani I. 950-980, navadni 700 do 800, mladi piščanci zaklani I. 340 do 400, II. 250-320, madžarski zmružnje 400-500; žive kokoši domače 530-630, zaklane 900-950, inozemske kokoši zaklane v Italiji 530-600; pegarke žive 750 do 800, zaklane 900-1000; zaklani golobi I. 1000-1150, II. 800-900; žive domače pure 600-650, zaklane 800-850, inozemske zaklane in zmružnje 400-500, živi purani domači 450-550, zaklani 600-750, zaklani inozemski purani 400-500; žive rače 400-430, zaklane 430-600; žive gosti 380-400, zaklane 370-470; živi zajci 390 do 400, zaklani s kožo 450-550, brez kože 480-570 lir/kg; domača sveža jajca 40-42, navadna 36-38, inozemska sveža jajca z žigom I. 27-29, II. 23-25, zmružnjena 25-27 lir/jajce.

GRADIVO
FLORENCA. Cene veljajo za stot čisto teže, f.c.o. tovornjak: cement tipa »500« 765, tipa »350« 655; gašeno apno 400-480, posebno gašeno apno 490-550, živo apno v kosih 4500-5400 lir/kub. meter; pesek, gramoz 650-850 lir/sto. Polne opeke tipa UNI 26x13x6 cm 9000 do 10000 lir/1000 opek; dvopokratni votlaki 26x13x6 cm 8500-9000; šestprekati votlaki 26x13x6 cm 9000-10000; votlaki za zunanje stene 26x26x13 cm 30 do 31.000; strešniki marsejskega tipa 15 kosov za kv. meter 20-21 lir/kos; ploščice do 60 cm 220-265 lir/kv. meter, do 100 cm dolge 340-365 lir/kv. meter.

ZELENJAVA IN SADIJE
MILANO. Cene veljajo za kg blaga, b.t.o teža = čista teža; kaki neapeljski 30-45, Riviera 30-60, Romagna 30 do 65; navaden kostanj 30-60, I. 80-90, maroni 80-100, ekstra 140-180; jabolka renete I. 50-60, z Juž. Tirolskega 80 do 100, Jonathan I. 50-100, Delicious merkantilna 35-65, I. 70-90, ekstra 95-120; hruške Fetel I. 90-100, ekstra 100-120, kalterer 100-130, Williams ekstra 85-90, I. 55-70; grozdje Italija ekstra 110-120, I. 80-100, Regina ekstra 95-140, I. 50-90, ameriško grozdje 30-50; suh česen 100 do 130, I. (v vrečkah) 150-180; kuhana pesa 50-70; repica krajnjega pridelka 60-130, rdeča repica 35-70; cvetača 100 do 130; korenje krajnjega pridelka 30 do 50, od drugod 40-50; svež fižol 100 do 150, finejši 180-250, boby 80-120, Verona I. 140-150; koromač 35-70; sveže gobe (čista teža) 200-300, majhne gobe 900-1300; olupljene čebulice (čista teža) 70-140; solata krajnjega pridelka 100-130, I. 150-220, od drugod 140-170; cikorija 60-70, nova 120-150, II. 50-100, endivija 45-80, od drugod 40-80; krompir majestic 34-36, okrogel 28-30, bintje švicarski 35-37, nizozemski 43-45; paradizniki Riviera 20-30, I. 40-60, ekstra 70-80, hruškaste oblike 30-55, S. Benedetto I. 70-80; peteršilj 100-150, I. 200-250; zelena 40-80, bela od drugod 25-40; repa 25-40, grenka repa 40-50;

VALUTE V MILANU		
	14-10-60	25-10-60
Dinar (100)	59,00	62,00
Funt šter.	5900,00	5900,00
Napoleon	4675,00	4850,00
Dolar	620,60	621,00
Francoski fr.	125,37	125,65
Švicarski fr.	144,15	144,35
Avstrijski šil.	23,96	23,88
Funt šter. gram.	1743,25	1747,50
Zlato (gram)	710,00	765,00
Kanadski dolar	631,50	633,75

BANKOVCI V CURIHU	
25. oktobra 1960	
ZDA (1 dol.)	4,285
Anglija (1 funt šter.)	12,00
Francija (1 fr.)	86,00
Italija (100 lir)	0,687
Avstrija (100 šil.)	16,45
CSR (100 kron)	16,00
Nemčija (100 DM)	102,25
Belgija (100 fr.)	8,32½
Švedska (100 kron)	82,50
Nizozemska (100 gold.)	113,25
Španija (100 pezeta)	7,00
Argentina (100 pezova)	4,80
Egipt (1 funt šter.)	8,60
Jugoslavija (100 din.)	0,50
Avstralija (1 funt šter.)	9,50

španska krajnjega pridelka 100-180, od drugod 130-150; bučice iz Neaplja 60 do 70, iz Apulije 100-150 lir/kg.

VINO
MILANO. Cene veljajo za stopinjo stot, prometni davek in trošarina nevracunana, f.c.o. Milano: rdeče piemontsko 10-11 stop. 440-470; Barbera 12-13 stop. 550-620; Moškati 11.300-12.300 lir/stot; Oltrepo pavese 10-11 stop. 430-460, 11-12 stop. 460-540; moškati iz Piemonta 7800-8300 lir/stot; rdeče mantovansko 9-10 stop. 420-440; Valpolicella Barolo 10-11,5 470-520; Soave belo 11 do 11,5 stop. 480-530; Raboso 10-11 stop. 440-460; Reggiano 10-11 stop. 450-470; sladko emilijsko vino 11-12 stop. 7300 do 7900 lir/stot; belo Romagna 9-10 stop. 430-450, rdeče 420-430; mošt 12-13 stop. 360-410; klasično vino Chianti 12 do 13 stop. 250 lir/toskanska steklenica, navadno toskansko vino 10-11 stop. 435-455; Aretino 10-11 stop. 440-470; belo vino Marche 10-11 stop. 445-465; Barlettano ekstra 14-15 stop. 490-530, navadno 13-14 stop. 470-480; Sanssevero belo 10-11,5 stop. 460-470; Squinzano 13 do 14 stop. 470-490; Martina Franca 10-11,5 stop. 470-480; sladko vino iz Brindisija 8800-9300 lir/stot; Barletta 8500-8700 lir/stot; Rionero Barile 10,5 do 12 stop. 520-570; Milazzo 11-12 stop. 460-480; Alcano 13-14 stop. 460-480; Babbone 250-260; belo sardijsko vino 11,5 do 12,5 stop. 440-460, rdeče 12,5-13,5 stop. 450-460 lir/stot stop.

ZIVINA ZA REJO IN ZAKOL
PADOVA. Cene veljajo za stot žive teže, davki in provizija nevracunani: goveja živina za zakol: voli I. 31-33.000, II. 25-27.000; krave I. 29-31.000, II. 24 do 25.000, III. 17-20.000; bikli I. 27-30.000, II. 22-24.000; mladi bikli 33-35.000; junici in junice I. 33-35.000, II. 29-30.000; teleta I. 34-36.000, II. 31-33.000; mlada teleta I. 55-58.000, II. 48-50.000; živina za vprego in za rejo: volci 30-48 mesecev stari 33-35.000, 12-24 mesecev stari 32 do 34.000; teleta 6-12 mesecev stara 38 do 45.000; krave mlekarice 120-150.000 lir/glava, krave privesnice navadne 130 do 140.000, 12-18 mesecev stare 100 do 100.000, stara teleta (do 12 mesecev) 90 do 100.000; zrebata 370-400 lir/kg, čez 12 mesecev stara 300-310; konji I. 230 do 250, II. 190-210; mežgi 160-190; osli 140-150 lir/kg. Mladi prašiči 16-20 kg težki 6000-6500 lir/glava, 30-50 kg težki 320-340, suhi prašiči 50-70 kg težki 260 do 290, 80-100 kg težki 240-270, 120-150 kg težki debeli prašiči 285-290, 150-180 kg težki 280-285, čez 180 kg težki 275 do 280 lir/kg; koze 100-145; ovce 150 do 165; jagnjeta 200-235, mlada 300 do 350 lir/kg.

PRECE
BOLOGNA. Nove vreče iz jute za žitarice ali moko 120x70 cm 700-720 g 270 do 280 lir, 125x65 cm 700-720 g 270-290 lir, za otrobe 120x70 cm 450 g 183-186 lir, za riž 105x70 cm 550 g 215 do 220 lir, za riž 90x52 cm 360 g 148 do 150 lir, za umetna gnojila 115x65 cm 450 g težke 177-180 lir, za krompir 100x

MEDNARODNA TRŽIŠČA			
CHICAGO			
Pšenica (stot. dol. za bušel)	139.80	141.60	25.10.60
Koruzna (stot. dol. za bušel)	187.3/8	195.1/2	198.5/8
	114.1/4	108.	107.7/8
NEW YORK			
Baker (stot. dol. za funt)	33.—	30.—	30.—
Cin (stot. dol. za funt)	102.80	103.37	103.12
Svinec (stot. dol. za funt)	11.90	12.—	12.—
Cink (stot. dol. za funt)	13.—	13.—	13.—
Aluminij (stot. dol. za funt)	26.—	26.—	26.—
Nikelj (stot. dol. za funt)	74.—	74.—	74.—
Bombaž (stot. dol. za funt)	32.48	32.15	32.25
Zivo srebro (dol. za steklenico)	208.—	208.—	208.—
Kava (stot. dol. za funt Santos 4)	36.—	36.50	36.25
LONDON			
Baker (funt. šter. za d. tono)	234.1/4	222.—	220.1/4
Cin (funt šter. za d. tono)	818.—	810.1/2	801.—
Cink (funt šter. za d. tono)	88.7/8	87.7/8	86.1/4
Svinec (funt šter. za d. tono)	71.—	66.1/2	68.—
SANTOS			
Kava Santos D (kruzejrov za 10 kg)	600.—	607.—	607.—

Cena bakra je v preteklem tednu še nadaljevala svoj pot navzdol, kljub napovedi, da bo Unia miniere v Visokem Katangu skrčila proizvodnjo bakra za 10%. Tudi cin je popustil na londonskem trgu. Bombaž je v New Yorku napredoval; cena jute, ki je že delj časa nihala in nazadovala, se je konec tedna nekoliko dvignila. Volna pa je v New Yorku za malenkost popustila. Zaradi manjšega pridelka v pokrajini Sao Paulo je cena kave napredovala, prav tako si je opomogla tudi cena kakava. Napetost med Združenimi ameriški državami in Kubo sili prekupevalce, da si ustvarjajo zadostne zaloge sladkorja. Cena pšenice je v New Yorku napredovala. Ameriški izvoz pšenice in pšenične moke je dosegel od 1. julija do 8. oktobra 137,9 milijona bušlov (lani v istem času pa samo 105,5 milijona).

ZITARICE
V Chicagu je cena pšenice v tednu do 21. oktobra napredovala od 195 7/8 na 196 3/8 stotinke dolarja za bušel proti izročitvi v decembru. Koruzna je tudi napredovala, in sicer od 108 na 109 1/8 stotinke dolarja za bušel pod istimi pogoji.

SLADKOR, KAVA, KAKAO
Cena sladkorja je ostala v New Yorku neizpremenjena pri 3,25 stotinke dolarja za funt proti takojšnji izročitvi. Cena kave v pogodbi »M« je napredovala od 44,46 na 44,68 stotinke dolarja za funt. Kakao je v New Yorku napredoval od 26 na 26,20 stotinke dolarja za funt proti izročitvi v decembru. Trg je zelo živahen, in sicer zaradi vesti, da misli študijska komisija FAO, ki zaseda te dni v Rimu, uvesti nov mehanizem za stabilizacijo cen.

VLAKNA
Cena bombaža je v New Yorku ostala neizpremenjena pri 32,15 stotinke dolarja za funt proti takojšnji izročitvi. V septembru so v Združenih ameriških državah potrosili 800.000 bal bombaža (avgusta 685.000 bal). Zaloge so se skrčile na 7,7 milijona bal (lani 9,7

60 cm, 300 g teže 126-128 lir, 85x45 cm 220 g teže 94-95 lir vreča.

ZITARICE
CASALE MONFERRATO. Domača pšenica (mekha) 6700-6900 lir/stot, dober merkantilna 6500-6700, merkantilna 6400-6500, trda pšenica (f.c.o. mlin) 9100 do 9300; domača koruzna 4200-4400, marano 4500-4700, hibridna iz Amerike 3800 do 3900; domači ječmen čist 6600-6800; domača rž 5500-5700, uvožena 4300-4500; domači oves 4300-4400; pšenična moka krušna tipa »0« 9300-9600, tipa »8« 8700 do 8900, tipa »1« 8000-8300; otrobi tipa »0« 11.300-11.800, tipa »1« 11.100-11.300, tipa »2« 10.500-10.700; koruzna moka 5200-5400, presejana 5800-6200, izbrana 6200-6500; neoluščeni riž: G. Rossi 6300 do 6600; Roncarolo 5200-5500; Pierrot 5700-5900; Ardzizone 5700-6100; navadne vrste 6000-6300, Rizzotto 5400-6300, Raza za 77 6000-6300, Ballilone 5600-5900, Arborio 6000-6500, Maratelli 5700-6000, Alborio 5500-5700, R. B. 6200-6800, Sesia 5700-6000; finejši oluščeni riž 10.500 do 10.800, Ardzizone 10.800-11.300; Balilone 10.700-10.800; Raza za 77 11.900-12.400; Arborio 13.300-13.800; Pierrot 10.000 do 10.400; Maratelli 11.400-11.700; Rizzotto 12.400-12.700; R. B. 12.900-13.000; Roncarolo 11.900-12.700; riževo moka 5000 do 5400; pleva 24% 4300-4600 lir/stot; testenine iz čistih otrobov iz trde pšenice tipa »0« 15.300-15.700 lir/stot, navadne iz trde in mehke pšenice tipa »0« 13.000-14.000 lir/stot.

MLEČNI IZDELKI
CREMONA. Prvo vrstno maslo I. 600 do 620 lir/kg, II. 540-560; maslo iz smetane 530; sbrinž svež 500-510, postan 570-600; provolone čist 510-540, postan 600-610; grana krajnjene proizvodnje svež 470-500, zimski 59/60 640-700, majski 1959 730-770, zimski 58/59 800-830; emmenthal svež 540-560, postan 590-610; italico svež 410-420; taleggio 360-370, švicarski emmenthal 93.000-95.000 lir/stot; gorgonzola zelen postan 55-58.000 lir/stot.

KOZE
FLORENCA. Surove goveje kože f.c.o. skladišče, prometni davek nevracunani, v lirah za kg: teleta 3/8 kg 600-700, 8/12 kg 530-600, do 30 kg težke 390 do 430, 30-40 kg težke 310-340, čez 40 kg težke 250-280; kravice gože z glavo in parklji čez 40 kg težke 270-300, pod 40 kg težke 280-300; jagnjeta 400-500; ovni 450-530; koze 600-650 lir/koža; kozlički 600-700 lir/koža.

OLJE
MILAN. Olivno olje »refiticirano A« 480-485, »refiticirano B« 435-445, FFA iz tujine 450-455 lir/kg f.c.o. Milan. Semensko olje: iz soje 30.400-30.400 lir/stot, iz pese 30.400-30.600, iz koruze 28.300 do 28.500, iz tropin 29.200-29.300, laneno olje 24.600-24.800, ricinovo olje 38.500 do 39.500, kokosovo navadno 24-24.500 lir/stot, iz zemeljskih lešnikov 38.700 do 38.900, I. 33.700-34.000, rafinirano navadno 33.300-33.500, navadno 32-32.200 lir/stot.

Vestnik KMEČKE ZVEZE

Izkušen vinogradnik o vinski letini

O letošnji vinski letini, ki je bilanas ne preseneti peronospora. Zdi se, da so letos naši vinogradniki premalo pazili na oidij, znano trtno bolezen, ki so zaradi tega napadle trte, smo vprašali za mnenje starejšega vinogradnika iz tržaške okolice. Prepričani smo, da bodo njegove izkušnje koristile našim vinogradnikom v primeru, ako spet doživimo takšne vremenske razmere, kakor so bile letos.

Povedal nam je, da že od leta 1932 ne pomni, da bi gnibala tako močno napadla grozdje, kakor se je to zgodilo letos. Po njegovem mnenju je bila največja napaka v tem, da je večina naših kmetov prezgodaj potrgala grozdje. Med dežjem je seveda težko trgati in ljudje se bojijo, da bo deževno vreme tako dolgo trajalo, da bo trgatega sploh onemogočena. Drugi zopet menijo da med deževnim vremenom grozdje zori, kdor tako misli, se moti. Tudi med deževnim vremenom namreč grozdje zori kakor vsako drugo sadje, kakor jabolka in hruške. Zato bi bilo bolj pametno, da bi s trgatvijo počakali. Tudi med deževnim vremenom grozdje pridobi na sladkorju, ki odtehta zgubo, ki jo povzroči gnibala. On je letos sam ugotovil, da je grozdje v njegovem vinogradu glede sladkorja mnogo pridobilo tudi v času dežja.

Vinogradniki dobro vedo, da je navadno ob deževnih letinah povprečno več grozda kakor ob suhih. Letos je bilo sicer v grozdju tudi več mošta, grozdje je bilo bolj sočno. Lani je bilo sicer v grozdju tudi več mošta, grozdje je bilo bolj sočno. Lani je bilo sicer v grozdju tudi več mošta, grozdje je bilo bolj sočno.

Ob deževnem in soparnem vremenu bo treba seveda pogosto škropiti, da

Glistavost pri piščancih

Včasih opažamo, da se piščančji v kokošnjaku zelo slabo razvijajo. Rastejo počasi in so kilavji. Tedaj je možno, da so glistavi. O tem se lahko sami prepričamo. Zakoljemo najbolj kilavega in mu odpremo trebuh. Ko smo to storili, prežemo črevo v dolžino, da ugotovimo prisotnost glist. Če smo opazili gliste v črevesju, pomeni, da piščančji zastojavajo v rasti zaradi glistavosti. Tak pregled piščančkov bomo izvršili, ko bodo stari 10 do 18 tednov. Takrat ne puščajmo vid piščančkov na prsto za 10 dni. Primesajmo jim med hrano tabakov prah. Tega naj bo na 100 gramov hrane le 1/2 grama. Tak tabakov prah kupimo v lekarni. Poleg tega razkužimo temeljito ali celo menjajmo pod in stranice kokošnjaka, kjer so gliste, da preprečimo ponovno okužbo. Taka razkužnja bi bilo dobro večkrat ponoviti, da se ne bi ozdravljene živali ponovno nalezle glist.

Dr. D. R.
DVA KMEČKA DAVKA ODPRAVLJENA

Svoječas smo že napovedali, da bo občinski davek na živino odpravljen. Zavedni zakon je že sprejel romski senat, te dni pa ga je potrdil tudi finančni odbor poslanske zbornice. Zakon bo uveljavljen po objavi v »Uradnem listu«. V vsej državi so izterjali li približno po 10 milijard davek na leto. Odpravljen bo tudi davek na vozila z živinsko vprego, ki je vrgel občinam pol milijarde lir na leto.

"VISTA"
TRST, Ul. Carducci 15, tel. 29-666
Bogata izbira naočnikov, daljnogledov, šestil, računal in potrebnih za višje šole, toplomerov in fotografskega materiala.

Mnogo kovanja

Letos je kovanje obilno obrodilo, seveda tam, kjer ga ni pobrala rakova bolezen, ki je to koristno drevo tako močno razredčila tudi pri nas. Na Vipavskem so prodajali kmetijskim za drugim kovanjem po 50-60 dinarjev/kg. Kovanje so pobirali zlasti otroci.

GOVEJA ZIVINA IN PRASICI

Po največjih podatkih redijo v Jugoslaviji 6,5 milijona prašičev in 5,3 milijona govedi.

URARNA IN ZLATARNA

Miholj Karel - TRST
Campo S. Giacomo 3 - Tel. 95-881
Ure najboljših znamk, velika izbira zlatih okrasov za vse prilike

deljuje to podporo kmetijskim organizacijam. Državni tajnik za blaginjo promet dr. Marjan Breclj je naglasil, da ima državna podpora namen spodbujati kmetijske organizacije k mehanizaciji kmetijstva in povečanju proizvodnje. Podpora bodo deležni tudi tisti, ki so kupili stroje še po odpravljeni podpori v lanskem letu.

Tiste kmetijske organizacije, ki so ne po svoji krivdi, poslovale z izgubo, bodo prejele od Jugoslavanske kmetijske banke posebna posojila proti 1% obrestim. Vse te olajšave kmetijskim organizacijam — poročajo jugoslovanski strokovni listi — bodo dovolile hitrejši razvoj kooperacije v kmetijstvu.

STEDILNIKI — PECI na plin, električni, les in premog. ELEKTRIČNI LIKALNIKI, PRALNI STROJI, grelci za vodo, hladilniki. ELEKTRIČNE LUCE VSEH VRST, SERVISI IN DEKORATIVNI PREDMETI iz keramike, porcelana in kristala. NAMIZNI PRIBOR iz NERJAVEČEGA JELKA. MNOGOSTEVIJNI PREDMETI ZA KUHINJO, dom, restavracije, gostilne in podobno.

Kerže
TRST ■ Piazza S. Giovanni 1

BANCA DI CREDITO DI TRIESTE S.P.A.
TRŽAŠKA KREDITNA BANKA
GLAVNICA LIR 600.000.000 - VPLAČANIH LIR 180.000.000
TRST - ULICA FABIO FILZI ŠT. 10
TELEFON št. 38-101 BRZOJAVNI NASLOV: BANKRED

Gostilna „EX USARO“
Filipčič Ivan
UL. CARDUCCI 41
Postrežemo vam z najboljšim domačim in istrskim vinom ter domačim pršutom v popolnoma prenovljenem lokalu

MOBILI MADALOSSO
Trst - Trieste, ul. XXX Ottobre vogal ul. Torrebianca, tel. 35-740
Pohištva — dnevne sobe — oprema za urade — vozčki — posteljice
RAZSTAVE: UL. VALDIRIVO, 29 — UL. F. FILZI, 7

ŽELEZARNA

JESENICE

PROIZVAJA žico za avtomatsko varjenje v vseh dimenzijah

PRODUCE filo di tutte le dimensioni per saldature automatiche